

DB-002-001503

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) Examination**March - 2022****Management Accounting-1***(Old Course)***Faculty Code : 002****Subject Code : 001503**Time : **2.30** Hours][Total Marks : **70**

- સૂચના : (1) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
 (2) જરૂરી જણાય ત્યાં ગણતરીઓ અને સ્પષ્ટીકરણ જે તે જવાબ સાથે જ દર્શાવવા.

1 વેદાંશી લિ.ના તા. 31 માર્ચ, 2007 અને 31 માર્ચ, 2008ના રોજના **20**

પાકા સરવૈયા નીચે પ્રમાણે છે :

દેવાં	31-3-07	31-3-08	મિલકતો-લેણાં	31-3-07	31-3-08
શેરમૂડી	4,50,000	4,50,000	સ્થિર મિલકતો	4,00,000	3,20,000
સામાન્ય			રોકાણો (ચાલુ નહીં)	50,000	60,000
અનામત	3,00,000	3,10,000	સ્ટોક	2,40,000	2,10,000
ન.નુ. ખાતું	56,000	68,000	દેવાદાર	2,10,000	4,55,000
લેણદાર	1,68,000	1,34,000	બેન્ક	1,49,000	1,97,000
કરવેરાની					
જોગવાઈ	75,000	10,000			
ગીરો લોન		2,70,000			
	10,49,000	12,42,000		10,49,000	12,42,000

વધારાની માહિતી :

- (1) રૂ. 8,000ની કિંમત રોકાણો રૂ. 8,500માં 2007-08 દરમિયાન વેચવામાં આવેલ.
- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 9,000ની કરવેરા માટે જોગવાઈ કરેલી.
- (3) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 10,000ની કિંમતની એક કાયમી મિલકત રૂ. 12,000માં વેચવામાં આવેલી. નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવામાં આવેલ.
- (4) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ રૂ. 40,000 તા. 31 માર્ચ, 2008ના રોજનું ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

1 શ્રી મનુભાઈ મારુતિવાળા તા. 1-4-2011 અને તા. 31-3-2012ના રોજના **20**

પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

દેવાં	01-04-'11	31-03-'12	મિલકતો-લેણાં	01-04-'11	31-03-'12
લેણદાર	50,000	60,000	રોકડ	8,000	7,200
દેવીહૂડી	10,000	15,000	દેવાદાર	70,000	76,800
ભાડું ચૂકવવાનું			સ્ટોક	50,000	44,000
બાકી	2,000	5,000	જમીન	40,000	60,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	10,000	2,000	મકાન	1,00,000	1,10,000
બેન્ક લોન	60,000	50,000	યંત્રો	1,60,000	1,72,000
શ્રીમતિ					
મારુતિવાળાની					
લોન		40,000			
મૂડી	2,96,000	2,98,000			
	4,28,000	4,70,000		4,28,000	4,70,000

વધારાની માહિતી :

વર્ષ દરમિયાન શ્રી મનુભાઈએ ઘરખર્ચ માટે રૂ. 52,000 ઉપાડ્યા છે. યંત્રો સામે ઘસારા ફંડ અનુક્રમે તા. 1લી એપ્રિલ અને 31 માર્ચના રોજ રૂ. 54,000 અને રૂ. 72,000 હતું.

તૈયાર કરો :

- (1) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક
- (2) કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફારનું પત્રક
- (3) બધી જ ગણતરી સ્પષ્ટ દર્શાવો.

2 સુમિત્રા લિ.નું તા. 31-3-2008ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપાર અને 20

નફા-નુકસાન ખાતું તથા તે જ રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	90,000	વેચાણ	4,50,000
ખરીદી	2,40,000	આખરનો સ્ટોક	60,000
કાચો નફો	1,80,000		
	5,10,000		5,10,000
વહીવટી ખર્ચ	80,000	કાચો નફો	1,80,000
વેચાણ વિતરણ અને			
અન્ય ખર્ચ	20,000		
ડિબેન્ચર પર વ્યાજ	10,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	35,000		
ચોખ્ખો નફો	35,000		
	1,80,000		1,80,000

તા. 31-3-2008ના રોજનું પાકું સરવૈયું

મૂડી-દેવાં	રૂ.	મિલકત-લેણાં	રૂ.
ઓર્ડિનરી શેર દરેક		મકાન	1,80,000
રૂ. 10નો પૂરા ભરાયેલ	1,50,000	યંત્ર	1,00,000
8%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી		ફર્નિચર	20,000
દરેક રૂ. 100નો તેવો		સ્ટોક	60,000
પૂરો ભરાયેલ	50,000	દેવાદાર	80,000
અનામત અને વધારો	60,000	લેણીહૂંડી	20,000
નફા-નુકસાન ખાતું	40,000	રોકડ અને બેન્ક	30,000
10%ના ડિબેન્ચર	1,00,000		
લેણદાર	55,000		
કરવેરાની જોગવાઈ	35,000		
	4,90,000		4,90,000

નીચેની ગુણોત્તરની ગણતરી કરો :

- (1) મૂડી ગિયરિંગ ગુણોત્તર   (2) દેવા-ઈક્વિટી ગુણોત્તર
- (3) રોકાયેલી મૂડી પર વળતર   (4) દેવાદાર ગુણોત્તર
- (5) સ્ટોક ચલનદર   (6) ઈ. શેરહોલ્ડરના ભંડોળો પર વળતરનો દર
- (7) કાયમી મિલકતો સાથે લાંબાગાળાના ભંડોળોનો ગુણોત્તર
- (8) ચાલુ ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસોના આધારે જરૂરી ગણતરી કરો.)

અથવા

વિગત	રકમ	રકમ
વેચાણ (40% રોકડ વેચાણ)		15,00,000
(બાદ) વેચાણ પડતર		7,50,000
કાચો નફો		7,50,000
(બાદ) ઓફિસ ખર્ચ	1,25,000	
વેચાણ ખર્ચ	1,25,000	2,50,000
		5,00,000
(બાદ) વેરાઓ		2,50,000
ચોખ્ખો નફો		2,50,000

પાકું સરવૈયું (31-3-2008)

જવાબદારી	રૂ. મિલકત	રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	20,00,000	કાયમી મિલકતો 55,00,000
10%ની પ્રેફ. શેરમૂડી	20,00,000	સ્ટોક 1,75,000
અનામતો	11,00,000	દેવાદાર 3,50,000
10%ના ડિબેન્ચર	10,00,000	લેણીહૂંડીઓ 50,000
લેણદાર	1,00,000	રોકડ 2,25,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	1,50,000	અવાસ્તવિક મિલકત 1,00,000
દેવીહૂંડીઓ	45,000	
ચુકવવાના બાકી ખર્ચ	5,000	
	64,00,000	64,00,000

ઉપરની વિગતો ઉપરાંત, શરૂઆતનો સ્ટોક રૂ. 3,25,000નો હતો. વર્ષના કામકાજના દિવસો 360 લક્ષમાં લઈ, નીચેના ગુણોત્તરો તૈયાર કરો અને કંપનીની સ્થિતિની ચર્ચા કરો.

- (1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્ટોક ગુણોત્તર
- (3) સંચાલન ગુણોત્તર
- (4) ચાલુ ગુણોત્તર
- (5) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (6) દેવાદાર ગુણોત્તર
- (7) લેણદારનો ચલનદર
- (8) માલિકી ગુણોત્તર
- (9) ચોખ્ખી રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો ગુણોત્તર
- (10) ઈક્વિટી શેર પર વળતરનો ગુણોત્તર

3 એક ધંધાકીય એકમની વિગતો નીચે મુજબ છે :

15

દિવસ	વેચાણ	નફો
સોમવાર તથા મંગળવાર	20,000	4,200

મંગળવારનું વેચાણ અને નફો અનુક્રમે રૂ. 3,000 અને રૂ. 1,800 સોમવાર કરતાં વધુ છે.

ગણતરી કરો :

- (1) સમતુલ્ય બિંદુએ વેચાણ
- (2) બુધવારના દિવસે વેચાણ રૂ. 6,000 થયું હોય તો તે દિવસે કેટલો નફો કે નુકસાન હશે ?

અથવા

3 રીમા લિમિટેડની માહિતી નીચે મુજબ છે :

15

વિગત	2011	2012
વેચાણ	4,00,000	5,00,000
નફો	40,000	80,000

ઉપરની માહિતી પરથી ગણતરી કરો :

- (1) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચા
- (3) રૂ. 2,00,000નો નફો કમાવા માટે જરૂરી વેચાણ

4 વત્સલ લિમિટેડ X, Y અને Z નામની ત્રણ વસ્તુઓ તૈયાર કરે છે. એકમદીઠ 15

વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	X	Y	Z
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	5	6	9
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	4	4	11
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	3	10	7
વેચાણ કિંમત	20	25	50

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ દર મહિને રૂ. 2,75,000ના થાય છે. એપ્રિલ અને મે 2003ના વેચાણ એકમો નીચે મુજબ છે :

વિગત	X	Y	Z
એપ્રિલ, 2003	12,500	8,000	12,000
મે, 2003	25,000	12,000	6,000

બીજા મહિને વેચાણ વધ્યું હોવા છતાં કંપનીનાં સંચાલકોના આશ્ચર્ય વચ્ચે નફો ઘટ્યો છે. આમ બનવાનું કારણ સમજાવો. બંને મહિનાનો નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

4 નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો તફાવત સમજાવો. 15

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) Figure on right side indicates marks.

(2) Necessary calculates are parts of the answer.

1 Following are the summarised balance sheets of Vedanshi 20

Ltd. as on 31st March, '07 and 31st March, '08

Balance sheets of Vedanshi Ltd.

Liability	31-3-07	31-3-08	Assets	31-3-07	31-3-08
Share Capital	4,50,000	4,50,000	Fixed assets	4,00,000	3,20,000
General Res.	3,00,000	3,10,000	Investments		
P and L A/c	56,000	68,000	(Non Current)	50,000	60,000
Creditors	1,68,000	1,34,000	Stock	2,40,000	2,10,000
Provision			Debtors	2,10,000	4,55,000
for taxation	75,000	10,000	Bank	1,49,000	1,97,000
Mortgage loan		2,70,000			
	10,49,000	12,42,000		10,49,000	12,42,000

Additional Information :

- (1) Investment costing Rs. 8,000 were sold during the year 2007-08 for Rs. 8,500
- (2) Provision for taxation made during the year was Rs. 9,000
- (3) During the year part of the fixed assets costing Rs. 10,000 was sold for Rs. 12,000. The profit was included in the profit and loss account.
- (4) Dividend paid during the year amounted to Rs. 40,000

Prepare a statement showing the sources and applications of fund for the year ended 31st March, 2008.

OR

- 1 The balance sheets of Shri Manubhai Marutiwala as on **20**
01-04-2011 and 31-03-2012 are as under :

Liability	01-04-'11	31-03-'12	Assets	01-04-'11	31-03-'12
Creditors	50,000	60,000	Cash	8,000	7,200
Bill payable	10,000	15,000	Debtors	70,000	76,800
Unpaid Rent	2,000	5,000	Stock	50,000	44,000
Bank OD	10,000	2,000	Land	40,000	60,000
Bank Loan	60,000	50,000	Building	1,00,000	1,10,000
Loan of Smt. Marutiwala		40,000	Machineries	1,60,000	1,72,000
Capital	2,96,000	2,98,000			
	4,28,000	4,70,000		4,28,000	4,70,000

Additional Information :

During the year, Manubhai has withdrawn Rs. 52,000 for House Hold expenses. Depreciation Fund for Machinery was Rs. 54,000 and Rs. 72,000 on 1st April and 31st March respectively.

Prepare :

- (1) Fund flow statement
- (2) Statement of change in working capital
- (3) Show all calculations clearly.

2 Following is the trading and Profit and Loss account for the year ending on 31-3-2008 and Balance sheet on that date of Sumitra Ltd. **20**

Dr.		Cr.	
Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening Stock	90,000	Sales	4,50,000
Purchases	2,40,000	Closing stock	60,000
Gross profit	1,80,000		
	5,10,000		5,10,000
Administrative Expenses	80,000	Gross profit	1,80,000
Selling distribution and other expenses	20,000		
Interest on Debentures	10,000		
Tax Provision	35,000		
Net profit	35,000		
	1,80,000		1,80,000

Balance sheet (As on 31-3-2008)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Ordinary share each of Rs. 10 Fully paid	1,50,000	Building	1,80,000
8% pref. Share capital each of Rs. 100 fully paid	50,000	Machines	1,00,000
Reserves and surplus	60,000	Furniture	20,000
Profit and Loss A/c	40,000	Stock	60,000
10% debentures	1,00,000	Debtors	80,000
Creditors	55,000	Bills receivable	20,000
Tax provision	35,000	Cash & Bank	30,000
	4,90,000		4,90,000

Calculate Following Ratios :

- (1) Capital gearing ratio
- (2) Debt. Equity ratio (on the basis of Long term Liabilities)
- (3) Return on capital employed
- (4) Debtors Ratio (Calculate on the basis of 360 days)
- (5) Stock turnover
- (6) Rate of return on equity share holder's fund
- (7) Long term funds to fixed assets ratio
- (8) Current ratio.

OR

2 The details of Kundan Company is giving as under : **20**

Particulars	Rs.	Rs.
Sales (40% cash sales)		15,00,000
Less : Cost of Sales		7,50,000
Gross profit		7,50,000
Less : Office expenses	1,25,000	
(including int. on debentures)	1,25,000	2,50,000
		5,00,000
Less : Taxes		2,50,000
Net profit		2,50,000

Balance sheet (31-3-2008)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity share capital	20,00,000	Fixed assets	55,00,000
10% preference		Stock	1,75,000
share capital	20,00,000	Debtors	3,50,000
Reserves	11,00,000	Bill receivable	50,000
10% Debentures	10,00,000	Cash	2,25,000
Creditors	1,00,000	Fictitious assets	1,00,000
Bank overdraft	1,50,000		
Bills payable	45,000		
Outstanding exp.	5,000		
	64,00,000		64,00,000

Beside the details mentioned above the opening stock has of Rs. 3,25,000. 360 days of the year calculated the following ratios also discuss talking the position of company.

- (1) Gross profit ratio   (2) Stock turnover ratio
- (3) Operating ratio   (4) Current ratio
- (5) Liquid ratio   (6) Debtors ratio
- (7) Creditors ratio   (8) Proprietary ratio
- (9) Rate of return on net capital employed
- (10) Rate of return on equity shares

3   Following are the particulars of a manufacturing unit :   **15**

Day	Sales Rs.	Profit Rs.
Monday & Tuesday	20,000	4,200

Sale and profit of Tuesday are Rs. 3,000 and Rs. 1,800 more than those of Monday respectively.

Calculate :

- (1) Break even point
- (2) If sale on Wednesday is Rs. 6,000 the amount of profit and loss.

OR

3   Following information available for Rima Ltd.   **15**

Particular	2011	2012
Sales	4,00,000	5,00,000
Profit	40,000	80,000

Find out :

- (1) Profit volume ratio
- (2) Fixed exp.
- (3) Sales required to earn profit of is 2,00,000

- 4 Vatsal Ltd. Produces three products X, Y, and Z. 15

Particulars of all these three Product per unit are as under:

Particulars	X	Y	Z
Direct Material	5	6	9
Direct Labour	4	4	11
Variable Overheads	3	10	7
Selling Price	20	25	50

Fixed Expenses are Rs. 2,75,000 per month. During April and May, 2003, Sales mix in units are under :

Particulars	X	Y	Z
April, 2003	12,500	8,000	12,000
May, 2003	25,000	12,000	6,000

Management surprise to note that profit decreases inspite of sell increased in May, 2003. Prepare statement showing profit for both months and give reason for reduction in profit of May, 2003.

OR

- 4 Explain the difference between Financial Accounting 15
system and Management Accounting system.